

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Inquisitorum Jurisdictiono In quæ delicto

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Iust. 23. Ex hoc tamen non sequitur, Generales communicare in privilegio Episcoporum p. 4. tr. 8. res. 23.

Et in defunctos de hæresi coi. victos.

55. Et tandem procedere possunt contra defunctos hæreticos, dummodo de hæresi convincantur, citatis hæredibus, &c. Vide verb. *Hæreticorum*, num. 24.

INQUISITORVM IVRISDICTIONE,
in qua delicta.

Inquisitores puniunt hæreticos.

56. **D**elicta ad Tribunal Sacræ Inquisitionis pertinentia sunt quæ sequuntur. Primum, & Principale est hæresis. Deinde omnia hæresim sapientia, de quibus mox suo ordine. Adverte autem, quod, dum Inquisitores cognoscunt de hæresi, possunt etiam cognoscere de connexis, & incidentibus, qualia sunt, quæ tradit Pegna p. 3. comm. 20. Et ratio desumitur ex l. nulli c. de iudiciis: Nam, cui conceditur causa principalis, conceditur quoque connexa incidentia, & emergentia ex illa. Ita Menochius de arbitr. lib. 1. quest. 45. num. 9. Notat tamen Decianus lib. 5. cap. 23. null. 13. quod, cum Inquisitores habeant jurisdictionem limitatam, non possunt cognoscere de emergentibus, & dependentibus, quæ hæresim immediate non tangerent. parte 4. tract. 8. resolutione 70.

Et proferentes propositiones erroneas. Temerarias Scandalosas. Piarum aurium offensivas. Et similes.

57. Nomine hæreticorum non solum veniunt hoc loco proferentes propositiones hæreticas, sed etiam erroneas, temerarias, scandalosas, piarum aurium offensivas, & alias huiusmodi, quarum multos gradus enumerant, & declarat Joannes de la Cruz part. 1. pract. art. 1. concl. 3. & alii. Ratio est praxis Ecclesiæ tales propositiones damnantis. Multas enim huiusmodi damnavit Concilium Constantiense in Viclepho & Pius V. nec non Gregorius XIII. in Michaeli Bay. p. 3. tract. 8. res. 34.

Vide hic multa exempla.

58. Quapropter procedere possunt contradicentes, Confessos Religiosis ab Episcopo approbatis, teneri iterum eadem pecca-

ta Parocho confiteri, ut adimpleant præceptum Innocentii III. in cap. omnis utriusque sexus. quæ fuit opinio Hostiensis, & aliorum apud Adrianum in 4. quest. 5. de Confessione. Et ratio est; quia talis propositio sapit hæresim. Unde Joannes de Poliacco, illam pertinaciter defendens, vocatus Romam, compulsus est à Joanne XXII. palinodiam canere. Idem merito Sixtus IV. commisit Inquisitoribus hoc delictum punire, ut advertit idem de la Cruz in statu Relig. lib. 2. c. 6. dub. 1. concl. 3. & alii p. 4. tract. 8. res. 102.

59. Prædicantes autem opinionem Sotti in 4. dist. 19. quest. 3. art. 2. quod Anima in Purgatorio non detineatur ultra decem aut viginti annos. secundum Henriquez lib. 7. cap. 16. num. 4. cognosci etiam possunt ab Inquisitoribus; quia talis opinio est temeraria, utpote contra morem Ecclesiæ, celebrantis anniversaria, & Missas ultra 20. annos. Apud quem Concionator quidam compulsus est à S. Inquisitionis Senatu talem sententiam retractare. Sed Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 46. sect. 4. nu. 6. putat, talem sententiam non esse dignam censura, sed solum esse incertam, & voluntariam. part. 4. tractat. 8. res. 101.

60. Confessarium, qui diceret poenitentis: Non possum te absolvere, nisi reveles complicem, docet Medina in sum. lib. 2. cap. 4. §. 1. esse denunciandum ut hæreticum, & ut talem ab Inquisitore puniendum. Sed Villalobos summ. tom. 1. tract. 9. disp. 38. num. 9. negativam sententiam tenet: quia dicere non possum, multoties incidit cum nolo. Eandem sententiam tenet Coriolanus de cas. reser. part. 1. sect. 3. art. 2. num. 3. Et ratio est quia quamvis sic hæretis dicere quod liceat proximum intamare; dubium tamen est, an revelare complicem in Confessione, sit illum infamare. p. 5. tr. 8. res. 9.

61. Adverte hic cum Zanardo tom. 2. pract. cap. 6. qu. 44. quod quamvis Tridentinum sæpe dicat, Episcopos contra propositiones temerarias, & cæteras huiusmodi debere procedere; non tamen propterea derogat potestatem Inquisitorum in hoc casu, quia Delegatus

gatus est major Ordinario. Sed loquendo de Episcopo, intelligitur quoque locutum de Inquisitore, qui una cum Episcopo in causis fidei, vel ad fidem pertinentibus procedit. Inculcat autem Episcopis expresse; quia ubique sunt, & Inquisitores non Ita p. 4. tr. 7. ref. 94 §. Verum.

62. Delicta sapientia hæresim in quibus dictum est supra, Inquisitores procedere, sunt sequentia. Igitur.

Puniuntur in apostatas à fide vulgo (renegati.)

63. Secundò procedere possunt Inquisitores contra Apostatas à fide vulgò Renegati, qui nimirum à Catholica fide recedentes, in alias sectas transierint. Quamvis enim c. contra Christianos de har. in 6. loquatur de transeuntibus ad ritus Judæorum, idem tamen dicendum est de transeuntibus ad ritus Saracenorum, & Paganorum: quia in favorem fidei etiam in pœnalibus fit extensio. Ita Sanctarellus de har. cap. 2. dub. un. numer. 1. & alii, parte 4. tractat. 7. resolut. 3.

Non autem Apostatas à Religione.

64. At verò Apostatæ à Religionibus non puniuntur à S. Officio, nisi Apostasia aliquid addant, quod sapiat hæresim. Ita Pegna part. 2. com. 4. Adminicula aliqua recenset Zanardus part. 2. pr. 1. c. 5. §. 19. Primum, si à Religione transeat ad partes hæreticorum. Secundum si habitum laceret, pedibus conculcet, blasphemias in Religionem evomat. Tertium, si uxorem ducat, celebret cum excommunicatione, vel aliquid aliud contra Ecclesiæ determinationem efficiat. Sanctarellus de har. c. 41. dub. 3. addit quartum, si per annum in excommunicatione persistit, negligens ad Religionem redire. Ibid. §. Quæro igitur.

Nisi in certis casib.

Item blasphemias hæreticaliter. Etiam ex iracundia. Etiam sub conditione.

65. Tertio procedere possunt Inquisitores contra evomentes blasphemias hæreticales, etiam ex iracundia, etiam sub conditione, ut v. g. Non credo in deum, nisi te occidam. quia in hac blasphemia includitur pura affirmatio, quod, si ad occidendum illum opus sit non credere in Deum, blasphemus paratus est libenter id facere. Ita Roias de har. part. 2. num. 172. & 173. part. 4. tit. 8. ref. 87. Falsum autem est, quod docent

Palau de iust. har. pun. lib. 1. c. 12. & Corduba lib. 1. quæst. 12. §. 15. notab. 4. blasphemiam hæreticalem esse misti fori, & in ea dari locum præventioni, tam quoad Judicem Ecclesiasticum, quam quoad laicum. Nam soli Inquisitores possunt de illa cognoscere. Ita Lorca in 2. 2. quæst. 13. art. 2. disp. 51. & alii Imò Sanctarellus de blasphem. c. 8. dub. 1. num. 1. ex Bulla quadam Julii III. putat, Inquisitores esse judices contra omnes blasphemos, sive Blasphemia hæreticalis sit, sive non. p. 4. tr. 7. ref. 8.

66. Porro blasphemia hæreticalis dicitur, quæ hæresim, seu falsum contra fidem formaliter, seu virtualiter continet. Ad blasphemiam item hæreticalem pertinent nomina quædam convicii Deo tributa, ut si eum quis dicat injustum: Nam licet id expresse non affirmetur enunciando, sed simpliciter nominando; nihilominus satis virtualiter affirmatur, cum profertur. Blasphemia autem non hæreticalis dicitur omnis illa, quæ nec formaliter nec eminenter continet falsitatem contra fidem, ut sunt omnes blasphemias, quæ proferuntur per modum optandi, impetrandi, aut imprecandi. Item, quæ sunt nominando aliquid, quod in Deo verè est, sed per modum contumeliæ, & irrisionis. Igitur hæc blasphemia al dispetto di Dio, est hæreticalis, quia sensus illius est, quod id, quod blasphemus profert; fieri omnino debeat, etiam si Deus sua omnipotentia id nolit, ac proinde derogat divinæ potentia: unde possunt Inquisitores tales blasphemos punire. Ita Floronus de cas. reser. p. 2. cas. 3. num. 8. & alii contra Suarez de Relig. tom. 1. lib. 1. cap. 5. num. 8. Idem dicendum est de illis verbis, Rinego Dio. Ita Roias de hæres. part. 2. num. 170. & alii communiter. De his autem Rinego Maria Virgine, San Petro, &c. dubium est, & Sanchez summ. tom. 1. lib. 2. cap. 32. num. 26. negat esse hæreticales, & de illis Inquisitores cognoscere. Nota, quod blasphemus punitus sufficienter à Judice laico, potest iterum ab Inquisitoribus propter suspicionem hæresis examinari. At si plene

Blasphemia hæreticalis est, quæ hæresim formaliter, aut virtualiter includit.

Et hæc, Al dispetto di Dio.

Et hæc, Rinego Dio. Quid de his Rinego Maria Virgine, Rinego S. Petros

examinatus fuit à iudice Ecclesiastico, non potest iterum examinari ab Inquisitoribus, quia est crimen misti fori quoad Ecclesiasticum. Ita Soufa *Aphor. lib. 1. cap. 19. numero 24. parte 2. tractat. 7. resolutione 8. à §. Nota usque in finem.*

*Item puniunt
conspurores,
& percu-
tientes sacras
Imagines.*

57. Quartò procedere possunt Inquisitores contra conspurcantes, & percutientes sacras imagines, etiam si id faciunt ex iracundia. Ita Bellochius *part. 2. quest. 1. num. 73.* & alii: quidquid dicant Ghirlandus *de sortil. quest. 10. n. 12.* Torreblanca *de Mag. lib. 3. c. 8. num. 17.* Hoc enim factum olet hæresim Lutheranam de Imaginibus explodendis. *part. 4. tr. 7. resol. 9.*

Schismaticos.

68. Quintò contra Schismaticos Modii, & species Schismatis recensentur infra *n. 160. p. 4. tr. 7. res. 29.*

*Sortilegos,
divinatorios,
magos.*

69. Sextò contra sortilegos, divinatores, magos, & similes. Circa quos quamvis de jure antiquo tunc solum cognoscere potuerint, quando dicta crimina saperent hæresim manifestè; hodie tamen ex jure novo Sixti V. cognoscunt omnes sortilegos, & maleficos, ut facientes brevia cum caracteribus, seu litteris ignotis, vel recitantes quasdam orationes pro sanandis infirmis, fabricantes imagines cereas, & puncturis eas cruciando ad amorem, vel infirmitatem inducendam, vel maleficia faciendi capillis, ferramentis, clavibus, lapidibus &c. ab ore maleficatorum evomendis. Item aspicientes speculum aur phialam cum candela, & aqua benedicta, & dicentes aliqua verba pro inveniendis furtis, vel ad scienda secreta. Hi omnes ex Riccio *tom. 1. res. 423.* subduntur jurisdictioni DD. Inquisitorum *part. 4. tract. 8. res. 103.* post initium. Sed cumulatim quoque ad Episcopos: nam correctio juris vitanda est quoties potest, & constitutio Sixti V. est odiosa Ordinariis, & idem restringenda. Ita Scaccia *de iudic. caus. lib. 1. cap. 12. num. 63.* & alii *part. 4. tract. 8. res. 107. §. Nota tertio.* Qui omnes loquuntur de dicta Constitutione, quasi ubique usque recepta sit, Sed de hoc dubitat Azo-

*Quod non po-
terant ante
Const. Sixti
V.*

rius *tom. 2. lib. 9. c. 26. quest. 4.* & Motru *opusc. 1. sect. 3. cap. 1. num. 9.* suspicatur, saltem in Lusitania non esse receptam. Unde si sortilegia hæresim non sapiant, Freytag *quest. 5. num. 35.* putat etiam à laicis iudicibus cognosci posse, si prævenerunt. *tract. 7. res. 10.* circa medium §. 1. Verum Inquisitores cognoscere poterant sortilegium in dubio, an saperent hæresim manifestè, seclusa etiam Constitutione Sixti V. quia iudex delegatus cognoscit, an sua sit jurisdictio. Ita Simancas *tit. 30. n. 21.* qui id probat jure, ratione, & consuetudine. *part. 4. tract. 8. resol. 112.*

*Poterant au-
tem in dubio
an saperent.*

70. Porro sortilegium sapit manifestè hæresim, si in eo adhibeantur Sacramenta: Ita Bernardus Comensis *Lucerna Inquisitoria v. Sacramentis abuti,* & alii contra Locatum *v. Sacerdos, num. 4. part. 4. tract. 8. res. 13.* Secundò, si adhibeatur hostia non consecrata, sed super quam sit celebrata missa. Ita Scaccia *de iudic. lib. 1. cap. 12. n. 44.* & alii contra Ghirlandum *de sortil. quest. 10. num. 15. part. 4. tract. 7. res. 10. §. Quarto.* Tertio, quoties adhibentur sacramentalia, aut verba sacra, Ut Evangelium, Symbolum, Pater noster, Ave Maria, Psalmus aliquis, aur alia verba Sacrae Scripturae, seu alia Sanctae Orationes, aut imagines cereae, quas vocamus *Agnus Dei,* vestes sacerdotales, & similes res sacrae. Ita Sesse *tom. 4. decis. 463. numer. 9.* & alii communiter contra Torreblanca *de mag. l. 3. cap. 8. numer. 16.* Et ratio horum omnium est, quia, cum res supradictas sortilegiis adhibent, significant, se credere illas ad maleficiorum operationem vim habere. Idem dic cum supradictis DD. si adhibeantur Sanctorum Reliquiae. *parte 4. tract. 8. resolutione 14.*

*Sapit verò
manifestam
hæresim sor-
tilegium, si
adhibeantur
Sacramenta,
Hostia bene-
dicta, quavis
non consecra-
ta, Sacramen-
talia, Verba
sacra.*

*Agnus Dei,
Vestes sacer-
dotales, & si-
milia.*

71. Præterea omnis dæmonis invocatio sapit hæresim manifestam, etiam dæmonis insi nulla rerum aut verborum mixtura interveniat. Ita Spina *apol. 4. contra Pontinibium.* Et hoc sive invocatio fiat verbis imperativis, sive deprecativis, sit deprecativa, sive O homo tu quis es, qui imperes illi, *imperativa,* qui nul-

*Omnis etiam
vocatio sapit
manifestam
hæresim sive
deprecativa,
sive*

cui nulla comparari potest terrena potestas? Omnis ergo invocatio ut effectum habeat, supponit pactum cum dæmone cuius commercium, utpote inimici Dei, nobis interdictum est. Ita Simanca *tit. 30. n. 17.* Igitur hæresim sapiunt sortilegi, quoties præsentia vel præterita occulta revelant, ut furra, &c. quia hæc dæmone suggerente sciunt. Item si à dæmone petant, ut tentet altius pudicitiam, ut inveniat thesaurum, ut impediatur, ne ignis filium comburat, transferat hominem, vel rem aliquam de loco ad locum, inducat nebulas, & tempestates, & similia, quæ demon naturali virtute præbere potest, & scire. *p. 4. t. 7. ref. 10. à §. Sed ori- tur. & tract. 8. ref. 15.*

Nam omnis supponit pactum cum illo. Ita est, cum dæmone consuetur de occultis.

Solicitantur ad tentandam alterius pudicitiam.

Inveniendus thesaurum.

Inducendas tempestates, & similia.

Puniunt similiter lamias, vulgo Dæne di fora.

72. Huc spectat primo causa lamiarum, & strigarum, contra quas ait Pegna *in paralip. tract. de strig. Bern. Gomenf. tit. 1.* esse quod Inquisitores procedant requisitis Ordinariis, sicut in causis hæreticorum ex cap. *per hoc, de her. in 6.* Si verò soli procedant, utum fore, quidquid sive absolvendo, sive condemnando decreverint, ex const. Alex. IV. ad Angelum de Verona Inquisitorem. Sed praxis Inquisitionis Hispanicæ contra tales consortium Episcoporum admittit, *p. 4. t. 8. ref. 120.*

Enfalmatorum.

73. Huc spectat secundò causa enfalmatorum: Nam Inquisitorum est enfalmos cognoscere, & enfalmatores punire, etiam quando non sapiunt hæresim manifestam, saltem cumulativè, ex const. Sixti V. Ita Llamas *3. p. method. c. 3. tit. incant. §. ad secundum:* qui latè ostendit, quinam enfalmi sapiant hæresim manifestam, & qui hodie Inquisitoribus subdantur. Unde pater contra Valentiam *ro. 3. disp. 6. q. 13.* delictum enfalmorum non esse misti fori respectu Magistratum secularium. *parte 4. tractat. 8. resolutione 122.*

Revelationes à dæmone proferentes.

74. Possunt etiam cognoscere revelationes muliercularum. Ita Moura *opusc. 2. d. incant. sect. 2. cap. 3. n. 9.* Et Torre *in 2. 2. tom. 2. quæst. 95. art. 2. disput. 3.* dat regulas ad cognoscendum, quando revelationes sunt à Deo, vel à dæmone. *p. 4. m. 8. ref. 125.*

75. Huc spectat tertio causa Astrologorum judiciorum, quos DD. Inquisitores cognoscunt ex Constitut. Sixti V. quia eorum modus revelandi est valde periculosus Republicæ, multis superstitionibus expositus, & ex occulta dæmonum societate pendere præsumitur. Quod enim dicunt, se eventus non certò affirmare, dicere videntur ad tegendas fraudes, & vitandas pœnas futuras. Ita Scortia *in Bull. Pont. Epit. 104. theor. 361. & alii. parte 4. tractat. 7. resolutione 17.*

Astrologos judiciorum.

76. Et tandem huc spectat cognitio Ægyptianarum vulgò Zingare, quæ bonam vel malam fortunam divinant. Possunt enim Inquisitores illas punire, ut docet Villadegio *polit. c. 5. §. 20. num. 30. parte 4. tractat. 8. resolutione 128.* Et hæc quoad sortilegos, & maleficos divinatores, &c.

Ægyptianas vulgò zingare, divinatores fortunam.

77. Septimò procedere possunt Inquisitores contra legentes, aut retinètes libros hæreticorum, necromanticorum pentacula, & ex const. novissima Urbani VIII. libros Astrologiæ judicariæ, nec non libros ab ipsis Inquisitoribus prohibitos. Ita Soufa *aphor. Inqu. lib. 1. c. 3. n. 54. p. 4. tract. 7. resol. 61. §. Non designam.*

Item puniunt legentes aut retinètes libros hæreticorum, necromanticorum, &c.

78. Octavò procedere possunt contra laicos & Ecclesiasticos non Sacerdotes Missam celebrantes, aut confessionem excipientes, ex constitutionibus Pauli IV. Greg. XIII. Sixti V. & Clem. VIII. quas affert, & explicat Scortia *in Bull. epit. 162. theor. 403. part. 4. tract. 7. ref. 11. & 12.* Item contra Sacerdotem non consecratem hostiam, & vinum appositum, eoque est in peccato mortali, sed verba consecrationis super particulam consecratam proferentem, & elevantem hostiam non consecratam. Ita Sariola *v. Sacerdos §. 12. cit. §. Notandum.*

Non sacerdotes celebrantes, aut Confessionem excipientes. Sacerdotes celebrantes, & non consecrantes.

79. Nonò procedere possunt contra Confessarios sollicitantes penitentes in Confessione, vel Confessionis prætextu, &c. juxta Constitutiones Pauli IX. Pii IV. Clement. VIII. & Gregorii XV. Imò Sanctarellus *de heret. cap. 44. dub. 1. num. 2.* putat, Inquisitoribus hanc cognitionem

Confessarios sollicitantes.

tionem competere de jure communi, quia tales Confessarii sunt suspecti de hæresi, ut probat Peyrinus *priv. Minim. tom. 2. cogit. 4. Greg. XV. §. 3. n. 6.* Sed cumulative quoad Episcopos. Vide *verb. Episcopi jurisdictio in Confessarios sollicitantes p. 4. tr. 7. ref. 7.*

Non declarantes pœnitenti sollicitate obligati- tionem denunciandi. 80. Item contra Confessarios non declarantes pœnitenti sollicitate obligati- tionem denunciandi, vel (& multò magis) si dicant, non teneri, cum tenerentur. Ita Soufa *aphor. lib. 1. cit. 34. numer. 73. parte 4. tractat. 7. resolutione 7. §. Nota.* Aut revelan. etiam.

Aut revelan. etiam. 81. Item contra confessarios revelantes cum aliquo errore confessiones, scilicet id sibi licere, vel aliter malè de Sacramentis Ecclesiæ sentientes, concluso errore, non possunt contra eos procedere. Ita Molfesius *tom. 1. tr. 7. c. 23. n. 68. p. 4. tr. 8. ref. 95.*

Quid si prætenu Jubilai 82. Vasquez *in 3. part. tom. 4. de excomm. p. 19. num. 15. & 16.* advertit, Inquisitores procedere etiam solitos contra Confessarios prætenu Jubilai hæresim absolventes. Sed hoc factum displicet Sancto *sele. disp. 44. num. 23.* quia nemo puniri debet absque culpa ex *L. si putatur, ff. ad leg. Aquiliam, C. satis perversum, dist. 561 inventum;* talis verò Confessarius cum utatur opinione probabili, nullam culpam committit. Sed ego hujus dubii resolutionem prudentiæ DD. Inquisitorum remitto *parte 4. tractat. 8. resolutione. 179.*

Item puniunt Matrimonium contrahentes post votum castitatis solemne. 83. † Decimò, contra Clericos constitutos in Sacris, vel Religiosos professos matrimonium contrahentes †. Itè contra conjugatum, qui uxore manente in sæculo, absque ejus licentia in Religione proficetur, vel Ordines sacros assumit. Ita Cantero *c. 1. de her. n. 71. p. 4. t. 7. ref. 4. §. Nota secundò.*

Item puniunt Matrimonium contrahentes post votum castitatis solemne. 84. Undecimò, contra ducentem uxorem hæreticam. Ita Sanctarellus *de her. c. 41. dub. 3. num. 1.* An verò simile matrimonium possit ex aliqua causa justificari, vide sup. *V. n. 30. p. 4. t. 7. ref. 5. §. Nota.*

Item puniunt Matrimonium contrahentes post votum castitatis solemne. 85. Item contra contrahentes binas nuptias nõ solum quando sunt ex gen-

re Mahumetano, & nuptias palam celebrant, ut perperam docuit Simanca *tit. 40. num. 3. & 4.* sed absolute & simpliciter in quocumque casu, Ita Freyra *add. ad Acug. quest. 2. n. 32.* & alii *p. 4. tr. 7. ref. 4. §. Verum* propè finem.

86. Sed difficultas est, an tale crimen sit misti fori. Et Soufa *lib. 2. cap. 35. num. 18.* tale fuisse inquit, stando in jure communi; nunc autem ad solos inquisitores pertinere, & extare de hac re declarationem Summi Pontificis ad Inquisitorem Lusitaniæ. Sed Gequensis *prax, cap. 68. num. 13.* etiam nunc esse misti fori, inquit; cum hoc tamen, quod si reum Curia sæcularis præveniat, ad inquisitorem remittere debeat, qui ipsum torquet super intentione, & abjurare faciat, & deinde ad Curiam sæcularem remittat, puniendum pro bigamia. Si verò præveniat inquisitor, puniatur in totum ab ipso, nec se possit amplius Curia sæcularis ingerere. Idque ex litteris Congregationis S. Officii, quæ conservantur in Curia *p. 4. tr. 7. ref. 4.*

87. Duodecimò procedere possunt contra spretos campanarum, ut quidam olim fuit, qui nocte Sabbati Sæcti abstulit à quibusdam campanis malleolum, & apposuit in arbore nucis. Ratio est, quia despectus campanarum est unus de Turcarum erroribus. Ita Riccius *t. 1. ref. 423. p. 4. tr. 8. ref. 102. in fine.*

88. Decimotertiò, contra fragentes cedulones, in quibus aliqui declarantur excommunicati; quia tales sunt suspecti de hæresi. Et sic observat Homobonus *part. 4. resp. 16. vol. 1.* in Curia Archiepiscopali Salernitana decisum esse. *Ibid. initio.*

89. Decimoquartò, contra infordecentes in excommunicatione per annu; quia tales sunt suspecti de hæresi, ut docet Tridentinum *sess. 25. c. 3. & cum multis DD. Rojas sing. 60. n. 2.* Imò hanc sententiam Palaus *in sum. tom. 1. tr. 4. disp. 4. punct. 2. num. 6.* adeo vream existimat, ut dicat, eam procedere: etiam quando excommunicatio lata fuit ex causa civili; quia æqua, imò major contumacia videtur in eo, quem à comparèdo levior causa re-

Aut contra- hentes binas nuptias.

Item puniunt spretos campanarum.

Fragentes cedulones declarantes quempiam in excommunicationem incurrisse. Infordecentes in excommunicatione per annum.

Et causa fidei fa retardat, Sed ego cum Barbosa tom. 3. l. 5. tit. 2. c. 6. n. 6. contrarium teneo quod decidit Romana Rota apud Gonzales in reg. 8. Cancell. Gloss. 5. n. 106. Imò inquisitores Hispani cōtra eos tantum excommunicatos post annum procedunt, qui excommunicati sunt ex causa fidei. Idē docet Genueus in prax. c. 68. num. 8. de inquisitione Romana: sed Soula lib. 1. c. 27. n. 6. negat p. 4. t. 7. ref. 18.

Comedentes carnes diebus prohibitis. 90. Decimoquintò, contra comedentes carnes diebus prohibitis, & non recipientes Sacramenta Pœnitentiæ vel Eucharistiæ semel in anno, quia tales sunt de hæresi vehementer suspecti. Ita Zeccius tom. 1. tit. de fide, cap. 11. num. 5. Verum tamen est, quòd supradicta fieri possunt sine mentis errore, quòd inquisitores ex personarum, facti, & temporis qualitatibus deprehendent. Sed contra non communicantes in Paschate procedere solent Episcopi. part. 4. tractat. 8. resolut. 38. Et in esu carniū excusat parva materia, ut dictum est. verb. lejunium, n. 49.

Sumentes in Communione plures Hostias 91. Decimoseptimò, contra sumentes in Communione plures Hostias, seu Particulas. Ita Hæredia de sacram. titul. de Euchar. dist. 2. part. 9. d. un. n. 1. p. 4. t. 8. ref. 96.

Et disputantes de fide in casibus prohibitis. 92. Decimoctavo, contra disputantes de fide in casibus à jure prohibitis juxta ea, quæ diximus verb. Excommunicationes, n. 3. Ita Zarnardus p. 2. c. 6. q. 32 p. 4. t. 8. ref. 56.

Puniunt itē inquisitores hæreticorum fautores, defensores, & receptatores. 93. Decimonondò contra fautores, defensores, & receptatores hæreticorum. Ita Duardus in Bull. Cœn. lib. 2. can. 1. quasi. 33. num. 4. ex DD. communi. p. 4. t. 7. ref. 21.

Et ut tales, Magistratus aliquid contra eorum jurisdictionē statuentes. 94. Vigestimò proinde procedere possunt contra Magistratus, primò si aliquid statuunt, quòd eorum jurisdictionem impediatur, cogendo eos censuris, ut talia decreta revocent, quæ ipso jure sunt irrita ex c. statutum, de har. in 6. & ex Bullis Alexandri IV. Innocentis IV. & Urbani IV. Ita Zarnardus part. 1. c. 6. q. 28 p. 4. tract. 8. resolut. 104. Secundo, si negligent prestare auxilium, & favorem pro capiendis hæreticis, & cetera. Ita Castrus

lib. 2. cap. 1. num. 16. part. 4. t. 8. ref. 65. & 104. ante §. Notandum. Tertio, si latam contra hæreticos sententiam exequi noscunt, cogendo illos censuris, & inquirendo contra illos tamquam fautores hæreticorum. Neque obstat prætextus, quòd sententia sit injusta; nam nullo pacto se in causis hæreticalibus intromittere possunt. Ita Pegna, part. 3. q. 36. comm. 85 p. 1. tract. 2. ref. 135. part. 4. tract. 8. ref. 26

Quarto, si ministros S. Inquisitionis, denunciatōres, testes, & c. perterrefaciant. Quinto si aliquem ex ipsis, vel eorum Advocatum, Procuratorem, Notarium, Testem, accusatorem, vel alium S. Inquisitionis ministrum offendant, offendere tentent, teneant, dejiciant, vel quomodolibet Officium S. Inquisitionis impediunt, ut minutim recenset Pius V. in Bulla si de proterendis, edita ann. 1569. §. 1. 3. 4. quam Bullam Urbanus VIII. novissimè renovavit. Sexto, si trahant ad sua tribunalia Personas Ecclesiasticas extraneas subditas, catus a jure permisos. Ita Salonius in 2. 2. D. Th. q. 67. art. 1. contr. 1. concl. 3. p. 7. t. 1. ref. 28. §. Et tandem. Quæ omnia à fortiori procedunt in aliis personis similia perpetrantibus. p. 4. tract. 7. ref. 13. & ex parte etiam in p. 3. t. 1. ref. 9. §. Sed his, circa finem.

95. Qui omnes subduntur etiam inquisitorum judicio, si aliquem ex illis injuriaverint, sive factis, sive verbis: quia non solum ipsi injuriantur, sed etiam S. Officium inquisitionis, ac proinde Ecclesia, & fides. Ita Bobadilla tom. 4. l. 2. c. 17. n. 112. p. 4. t. 8. ref. 91.

96. Item, si dent consilium reo detento in carceribus inquisitorum, ipsis in vitis etiam justum. Ita Locatus pr. Inquis. cas. 10. Placent. p. 4. t. 8. ref. 67.

97. Item, si transierint arma, equos, & c. in terras infidelium. Sed contra tales procedit tantum inquisitio Hispanica. Ita Cantero qq. crim. cap. 1. de har. n. 68. p. 4. t. 7. ref. 19.

98. Vigestimoprindò procedere possunt inquisitores contra falsos testes deponentes in causa hæresis, eorumque corruptores; & c. Sanctarellus de har. cap. 39. dub. 3. n. 17. p. 4. t. 7. ref. 16.

Aut quovis modo S. Officium impediant, ut minutim recenset Pius V. in Bulla si de proterendis, edita ann. 1569. §. 1. 3. 4. quam Bullam Urbanus VIII. novissimè renovavit. Sexto, si trahant ad sua tribunalia Personas Ecclesiasticas extraneas subditas,

Maximè, si illorum quæpiam injuriaverint.

Reo in suis carceribus consilium dederint.

Arma, equos & c. in terras infidelium transfulerint

Item testes falsum deponentes in causa fidei, eosque corruptores.

Et in certis 99. Vigesimo secundo inquisitores Lu-
Regnis Hispaniarum sitantia ex const. Pii IV. & Greg. XIII. &
ex Privilegio Regis, ut notat Moura de
iniquitatibus, opus c. 1. sec. 3. r. n. 16. procedere
 possunt contra sodomitas. Quod etiam
 de inquisitoribus Valentia, Aragonia,
 & Barcinonae ex Bulla Clem. VIII. testa-
 tur Palaus tom. 1. r. 4. disp. 8. punct. 12. n. 11.
 p. 4. r. 7. ref. 20.

An sint iudi- 100. Vigesimo tertio secundum quos-
ces competentes dam apud Roias, singul. 68. num. 1. & 3. in-
reconciliatorum, quisitores sunt iudices competentes su-
Hispanice per reconciliatos; Hispanice sambenita-
(Sambenitas) dos. Sed ipse merito contrarium tenet.
 Nec obstat cap. abud. 11. quast. 2. Nam, ut
 observat Pegna, varias habet expositio-
 nes. Attamen non est dubitandum, si in-
 ter se dicti poenitentes rixati fuerint,
 dum in carceribus detinentur, vel pro-
 pter habitum poenitentiae unus in alterum
 convicia dixerit, posse inquisitores
 illos punire. Ita Roias *ibid.* contra Far-
 nacium de har. quast. 186. n. 37. in fine p. 4.
 r. 8. ref. 69.

Sicut si poeni- 101. Possunt etiam tales, & omnes alios
tentiam ab punire, si poenitentia ab ipsis imposita
ipsis imposi- non adimpleant: sunt enim de here-
tam non im- st suspecti, quasi praecedens illorum
pleverint. conversio ficta fuerit. Ita Simanca
ench. titul. 61. numer. 7. parte 4. tractat. 7.
resol. 14.

102. Haec sunt delicta, in quibus in-
 quisitores habent jurisdictionem in
 Christianos. Nam

Puniant ite 103. Vigesimo quarto procedere etiam
Iudeos nega- possunt ex Bulla Gregorii XIII. edita an-
tes Deum unum te 1561. contra Iudeos negantes, quae
eternum, om- habent cum Christianis communia cir-
nipotentem, ca fidem, ut Deum esse unum, aeternum
creatorem omnipotentem, omnium creatorem;
omnem. aut id alicui etiam privatim insinuantes.

Et sic ad sectam Et ex hoc capite punite Iudeos possunt,
Saracenorum si ad sectam v. g. Saracenorum transie-
vel aliam rint, quia tunc necesse habent peccare in
impiam his, quae communiter nobiscum cre-
traucentes. dunt. Ita Directorium part. 2. quast. 46.
Damones in- contra Soufam libro primo cap. 37. num.
vocantes, co- 27. part. 4. tract. 7. ref. 2. initio, & 8. Sed ex
lentes, atque dictis. Daemones item invocantes, con-
ad haec Chri- sulentes, eis immolantes, thus, & alias
stianos perdu- fumigationes offerentes Verbo, facto,

exemplo, aliove modo nefaria huiusmo-
 di docentes Christianos, vel ad caper-
 ducere tentantes. Christum purum ho-
 minem aut peccatorem, Deive Matrem
 non Virginem, simileve here. icalis
 blasphemias proferentes. Auxilio, con-
 filio, opere Christianam a fide ad impias
 sectas, superstitiones, aut haesim solli-
 citantes. Aliquem a fide vel Baptismo
 post ejus declaratam nutu, verbo, facto,
 aut alio quocumque modo voluntatem
 retrahentes, dehortantes, aut quovis
 modo impediendes Haereticos, apolita-
 tave scienter receptantes, alentes, com-
 mearu juvantes, associantes, deducentes
 vel deducendos, & associandos curan-
 tes, defendentes, & quomodolibet auxi-
 lium, consilium, favorem deferentes,
 vel facientes, ne ab eis perpetrata inve-
 stigari queant. Prohibitos libros defe-
 rentes, retinentes, aut divulgantes, vel
 ad eam rem operam suam conferentes.
 Decisioni habentes Christianos: sacram-
 tes, & c.
 Hostiam, Crucem, Christum Dominum
 conspuentes, vel facientes quid simile.
 Agnum, ovem, aut aliud quid cruci affi-
 gentes, aut appendentes. Christianos
 nutrices tenentes, vel cogentes quando
 communicant, uno, aut pluribus diebus
 effundere lac in cloacas, aut latrinas. Et
 in his casibus Inquisitores procedere
 possunt non solum contra Iudeos; Et similia
 sed etiam Mauros, & alios quoscum-
 que infideles. Ita Ricciullus de iure pers.
 lib. 1. cap. 5. numer. 7. part. 4. tractat. 7. reso-
 lutione 2.

edre tentantes.
 Hereticali-
 ter de Christo
 & Christi pa-
 ra blasphem-
 mantes.
 Christianos
 ad haesim
 vel alia fal-
 sam sectam
 sollicitantes,
 ad haesim
 voluntate
 Baptismi re-
 trahentes.
 Haereticos, &
 apostatas re-
 ceptantes, aut
 quovis modo
 juvantes,
 Libros prohibi-
 titos deferen-
 tes, & c.
 Christianos
 aedentes.
 Christi, Ho-
 communicant, uno
 stiam, Crucem
 contumeliosè
 tractantes.
 Et similia
 nefaria per-
 agentes.
 In quibus ca-
 sibus puniunt
 etiam Mau-
 ros, & alios
 infideles.

INQUISITORVM JURISDICTIO

Quoad torturam.

104. Inquisitores debent esse proniores
 ad torturam; quia crimen here-
 sis est occultum, & difficilis probatio-
 nis. Ita Rojas de haeret. part. 2. numer. 295.
 & alii contra Torreblancam de quibus alii
 mag. lib. 3. cap. 19. num. 3. Simanca Ench. 2. iudices.
 52. num. 26. & cath. inst. tit. 65. n. 51. addit.
 Est enim
 aliam rationem; quia confessio rei in
 tortura ac-
 casu